

Gudbrandsdalsmusea

Strategidokument Gudbrandsdalsmusea 2021 – 2025

Verdiskaping
med og for
den Gudbrandsdalske
kulturarven!

Gudbrandsdalsmusea

Bakgrunn

Som grunnlag for strategiplanen ligg vedtekter, praksis og tidlegare strategiske planer for Gudbrandsdalsmusea. Signal frå eigarar, publikum og frå sentrale styresmakter er også viktige premiss. Strategien er forankra i bedrifta, og godkjennast av styret.

Strategiplanen blir konkretisert gjennom og årlege tiltaksplanar for verksemda.

Denne strategiplanen er styringsdokument for Gudbrandsdalsmusea AS, og avløyser strategisk plan 2015 - 2020.

Pilegrimssatsinga har eigen overordna strategi – Langtidsplan 2021 – 2037.

Formål - Gudbrandsdalsmusea AS

Vedtektene §2

«Gudbrandsdalsmusea er eit driftsselskap etablert ut frå ei felles målsetting om å vera regionmuseum som skal drive og utvikle avdelingane. Driftsselskapet skal vera ein møtestad for arbeid med natur, kultur, kunst og kunnskap og arbeide med fortid, nåtid og framtid innan driftsselskapet sitt ansvarsområde. Museet skal vidareutvikle kompetanse innan natur og kulturhistorie, og vera aktive i utviklinga av eit kulturbasert næringsliv. Selskapet kan ta på seg oppgåver for andre og eller nye einingar som ligg innafør driftsselskapet sitt formål. Museet er eit non-profit selskap. Eventuelt overskott på drift skal først attende til selskapet»

Gudbrandsdalsmusea er godt etablert som institusjon i dalen. Tilhøvet til eigarkommunar, eigarstiftingar, lokale historielag og andre samarbeidsparter er godt. Selskapet har verksemd i alle kommunar i dalen, med kjerneområde frå Ringebru og nordover.

Nasjonale mål for musea

Nasjonale mål for musea

Stortingsmelding 23 (2020-2021) Musea i samfunnet, tillit, ting og tid har som målsetting at musea skal vere sentrale aktørar i den grunnleggjande infrastrukturen for demokrati og frie ytringar. Globalisering, auka mobilitet og stor tilgang på informasjon og opplevingar, plasserer musea i ein internasjonal kontekst med både mogelegheiter og utfordringar. Musea må forhalda seg til ein større og meir internasjonal marknad og til meir konkurranse om publikum si merksemd. Regjeringa meiner også at musea har ei viktig rolle i arbeidet med FN's berekraftsmål. For å nå desse måla dreg stortingsmeldinga opp ,fem generelle hovudinnsatsområder for musea i Noreg:

- Solid kunnskapsproduksjon
- Relevant formidling
- Ei god og heil helhetleg samlingsutvikling
- Trygg ivaretaking
- Aktiv samhandling

Gudbrandsdalsmusea forhold seg til desse sentrale føringane i si verksemd, og korleis vi kan bidra til å nå desse måla blir vurdert i samband med alle sider av verksemda

Gudbrandsdalsmusea

Visjon

«Gudbrandsdalsmusea - skaper verdier med og for den Gudbrandsdalske kulturarven!»

Misjon - Kven er vi til for?

Gudbrandsdalsmusea er regionmuseum for Midt- og Nord-Gudbrandsdalen. Museet skal gje fastbuande, fritidsbuande og tilreisande til dalen kunnskap og verdifulle opplevingar. Gudbrandsdalsmusea skal vera med å oppfylle sentrale målsettingar både i Innlandet og nasjonalt. Kulturarven er viktig i sosial og kulturell verdiskaping i dalen, og Gudbrandsdalsmusea skal ha ei sentral rolle i dette arbeidet

Verdiar

Museet bygger verksemda på nokre viktige verdiar:

Lokalsamfunn i fokus

Gudbrandsdalsmusea skal vera ein sentral aktør i lokalt og regionalt arbeid med kulturarven i Gudbrandsdalen. Godt samarbeid med lokale interessegrupper er like viktig vidare som til no.

Kunnskap

Med kunnskap om kulturarven er Gudbrandsdalsmusea ein truverdig samarbeidspart - for konkrete resultat.

Nytenking

Gudbrandsdalsmusea tenkjer nytt samstundes som ein tek vare på gode rutinar. Generalforsamlinga i museet har peikt på «Vern gjennom bruk» som eit retningsgjevande prinsipp for verksemda – ein ønskjer at kulturarven aktivt skal brukast for å skape opplevingar og verdier.

Realisme

Gudbrandsdalsmusea står for optimistisk realisme i forvaltning og formidling av kulturarven. Vi skal nytte dei moglegheiter som finst innafor det handlingsrommet som til ei kvar tid er mogleg å skape.

Strategiske val 2021 – 2025

1. Formidling og historieforteljing

Gudbrandsdalsmusea skal formidle relevant og interessant kunnskap om både materiell og immateriell kulturarv. Museet skal søkje å belyse nye samanhengar og perspektiv, i samspel og aktiv dialog med brukarane. Historier skal forteljast gjennom utstillingar, artiklar, foredrag, skuleformidling, aviser, radio, tv og i sosiale media

Strategisk mål:

- Aktuelle, relevante og profesjonelle utstillingar
- Foredrag, konsertar og aktiv skuleformidling
- Systematisert formidling via sosiale media
- Artiklar i lokalhistoriske årbøker
- Auka formidling frå folkemusikkarkiva
- Kreative stunt som skaper merksemd og omtale

2. Fjellet - historie, bruk og endring

Lom er eit geografisk knutepunkt sentralt plassert i den norske fjellheimen, og har formell status som Nasjonalparklandsby. Norsk Fjellsenter er delkonsolidert med Gudbrandsdalsmusea, og det er etablert samarbeid med ei rekkje eksterne fagmiljø, deriblant Kulturhistorisk Museum og Innlandet fylkeskommune. Dette er sentrale aktørar i Brearkelologien, som gjennom årlege funn gjev ny kunnskap av både nasjonal og internasjonal interesse. Vi vil vidareutvikle denne spydspissen for formidling og ivaretakinga av fjellhistoria.

- Formidling av fjellet si historie i næring og fritid gjennom tidene
- Eit nasjonalt ansvar for brearkeologien.
- Klima, klimaendringar og natur i kontinuerleg endring.
- Berekraftig utvikling til fjells.

3. Kjerneområde for tradisjonshandverk

Gudbrandsdalen er den regionen som har flest freda og verneverdige hus i landet.

Strategiske mål:

- Museet skal forvalte eigne antikvariske bygningar på ein god måte
- Gudbrandsdalsmusea skal formidle kunnskap om tradisjonshandverk
- Gudbrandsdalsmusea skal gje råd og rettleiing til eigarar av antikvariske bygningar.
- Aktiv samhandling med andre aktørar

4. Arkiva – gullgruver av kulturarv

Vi har privatarkiv fordelt på 6 lokalavdelingar: Opplandsarkivet med avdelingar i Skjåk, Vågå, Dombås og Ringebru, folkemusikkavdelingar i Vågå og Ringebru, og Fjellarkiv ved Norsk Fjellmuseum. Det er velfungerande magasin ved alle arkiva

Gudbrandsdalsmusea

Strategiske mål:

- Innsamling og registrering av relevant og verdifullt arkivmateriale
- Aktualisera gjennom open lesesal, kveldsseto og arrangement
- Formidle gode historier frå arkiva i relevante kanalar

5. Gjenstandsamlingane

Samlingane til Gudbrandsdalsmusea er i stor grad knytt til førindustriell gardsdrift

Strategiske mål

- Komplettere samlingane slik at dei også speglar viktige sider av historia i regionen i nyare tid
- Innsamling på spesielle tema som er særleg aktuelle og særprega.
- Komplettere opplysningar knytt til samlingane.
- Gjera samlingane tilgjengeleg digitalt
- Samarbeide med Maihaugen om samlingsforvaltning for heile dalen.

6. Økonomi og handlingsrom

Museet har eit stort publikum - i normalår talfesta til om lag 80 000 personar. Museet betyr mykje for mange, samtidig som Gudbrandsdalsmusea mottek vesentleg mindre overføringar enn samanliknbare museum. Gudbrandsdalsmusea arbeider innafor eit stort spenn av både tematikk og geografi. Dette bør legitimere auke i offentlege driftsbidrag.

Ein relativt liten del av publikum genererer billettinntekter. Det blir arbeidd med dette, og tiltak er avstemt med eigarar og lokalsamfunn som ønskjer at kulturarven skal vera tilgjengeleg så breitt som råd. Det er ei utfordring å konkurrerer med ei rekkje tiltak som ikkje har innteningskrav. Dette gjeld kommunale kulturarrangement, arrangement ved folkebiblioteka med meir. Dei siste åra har vi teke på oss vesentlege prosjekt, og dette skal vi fortsetja med så langt det er forsvarleg i høve arbeidskapasiteten til våre tilsette.

Strategiske mål:

- Auka offentleg grunnfinansiering
- Auka publikumsinntekter
- Prosjektportefølje i tråd med kapasitet

7. Pilgrimsleden

Pilgrimssenteret er ei avdeling i museet. Det litt til rette for god utvikling framover, med moglegheiter for å skape spennande samarbeid nasjonalt og internasjonalt. Pilegrimssenteret er ei avdeling i museet. Det ligg til rette for god utvikling framover, med moglegheiter for å skape spennande samarbeid nasjonalt og internasjonalt.

Pilegrimssatsinga i Noreg har ein eigen strategi der satsinga skal rettast mot dei fire områda Kultur og kulturhistorie, Natur og miljø, Næring og Næringsutvikling og Kyrkje og kyrkjeliv. Dette må avdelinga må ta omsyn til.

Strategiske mål:

Gudbrandsdalsmusea

- Formidle kulturarven langs leden i Gudbrandsdalen på ein berekraftig måte
- Utvikle leden og sikre at utviklinga og veksten varetek natur og miljø
- Reetablere vekst i besøk av internasjonalt publikum post korona
- Fortsetja vekst i innalandsk publikum
- Sikre ei god kyrkjeleg forankring

8. Tiltak for barn og unge

Gudbrandsdalsmusea skal gje barn og unge opplevingar knytt til kulturarven.

Strategiske mål:

- Vidareutvikle nye og spennande skuleprogram.
- Teknologi og formidling tilpassa målgruppene digitalt og ved avdelingane
- Elevar i grunnskulen i regionen skal ha minst eitt møte med museet

9. Samarbeid

Gudbrandsdalsmusea er ein profesjonell, påliteleg og attraktiv samarbeidspart. Samarbeid med frivillige aktørar som er interesserte i kulturminner utløyser så store ressursar at det heilt vesentleg for den samla verksemda til museet. Like viktig er godt samarbeid med eigarar, næringsliv og forvaltning.

Strategisk mål:

- Gudbrandsdalsmusea i varetek, utviklar og deltek i faglege og forretningsmessige samarbeid lokalt, regionalt og nasjonalt.

Vedteke av styret i Gudbrandsdalsmusea, Hundorp i februar 2022